

se sme sam odločiti med to temo in Mrtvim Kurentom po Mihi Remcu«. Petič. V zvezi z Duletičevim scenarijem Na klancu nastopa strah pred Cankarjem. »Scenarij je dober, vendar pa se mi zdi Cankar za platno izredno trd oreh. Jaz bi imel strah pred njim.« Šestič. Potem zvemo, kako Vitomil Zupan nadaljuje predsednikovo delo: »Vitomil Zupan je napisal po svoji uspeli radijski igri in odrskem delu moderno dramo mladih ljudi Crvi. Naslov mi sicer ne ugaja, tembolj pa vsebina in problem. Nekdo od avtorjev, ki so glasovali za to dramo, je lepo omenil, da je to v celovečernem filmu nadaljevanje problema, ki sem ga razkril v kratkem Samomorilci pozor. Vendar bi sam pristavil, da ne bo tako težak slog obdelave, čeravno ne mislim nobeni od generacij, ki bodo nastopale v njem, ničesar prihraniti.« Sedmič. Po tem opozorilu pa nastopi nova generacija v slovenskem filmu. »Ta prinaša antonionijevsko ozračje, felinijevski profil in film protest.«

To so glavne misli iz omenjenega razgovora. Kdor pozna zgodovino svetovnega filma, bo zlahka ugotovil in spoznal, da se je zgodilo nekaj nad vse pomembnega, nekaj, kar še ni znanega in kar še nihče ni doslej tvegati ali poskusil. Najprej je treba brati scenarije, nato je potrebno malo telovaditi in ko se štiglic sme odločiti, kaj bo delal, nastane antonionijevsko ozračje, felinijevski profil in film protest. Ali smemo upati, da je s temi in podobnimi izhodišči premagana dolgotrajna kriza slovenskega filma? Kar človek obžaluje v tem trenutku, so izgubljena leta v razvoju domače filmske produkcije. Zdaj pa je konec blodenj in zgrešenih misli, ki opredeljujejo umetnost kot izraz ustvarjalnih osebnosti, njihovega vsebinskega in idejnega odnosa do sveta, ljudi in stvari. Konec pa je tudi tistih zmot, s katerimi se

je v filmskem programu izražala naša duhovna in artistična zmogljivost oziroma umetnikovo kritično razmerje do dobe in družbe. — Kaj pa, če se je le oblikovanje filmskega programa zdaj preselilo v najnižjo obliko manipulacije z idejami, izpovedmi, imeni in denarjem? Ali morebiti niso antonionijevsko ozračje, felinijev nemir in film protest pravzaprav upor proti manipulaciji s filmom v razmerah tržnega gospodarstva in je naš predsednik le zamenjal vzroke in posledice, umetniški program pa s telovadbo?

B. Š.

1000 PESMI, 1000 STRANI IN MANJ KOT TISOČ PESNIKOV

Kdor prebira reklame, je opazil v naših časnikih vabilo Cankarjeve založbe, s katerim napoveduje izid »velike antologije slovenske poezije Živi Orfej«. Taka je podoba oglasa:

ŽIVI ORFEJ

velika antologija slovenske poezije 1000
pesmi, 1000 strani, usnjena vezava
Samo do 31. 10. 1989 po naročniški ceni
100 N din

Naročila sprejemajo vse knjigarne
in Cankarjeva založba — Ljubljana,
Kopitarjeva 2

Vprašati se moramo, kaj naj bralec razbere iz pričujoče reklame? Kaj pomeni tisoč pesmi in kaj pomeni tisoč strani? Res je sicer, da sodobna komercialna in reklamna tehnika napredujeja s pomočjo silovite fantazije svojih avtorjev in res je tudi, da se življenje sodobnika čedalje bolj prilagaja sugestivni taktiki reklame. Vendar pa sta v omenjeni napovedi opisani dve pomembni količini: prva je tisoč pesmi in druga je tisoč strani; obe količini bosta obdani z usnjem,

usnje s papirjem vred pa ima naročniško ceno 100 novih ali 10.000 starih dinarjev. Tisoč pesmi ni malo in tudi tisoč strani je dostojen obseg knjige. Usnje pa je lepa stvar, čeprav ni nikjer povedano, ali bo črno ali rdeče. Ta nejasnost najbrž temelji na ugotovitvi, da so slovenski knjižni naročniki zelo prilagodljivi, kar zadeva barvo knjig. Žal tudi ni omenjeno v reklamah, ali bo imela knjiga rimsko ali arabsko paginacijo. Tudi ni jasno, ali imajo pesmi naslove ali pa bodo razvrščene pod tekočimi številkami od 1 do 1000. Kljub tem pomislekom pa sta obe količini nadvse impresivni. Tisoč pesmi in tisoč strani, kar pomeni ena stran in ena pesem, kar spet pomeni, da paginacija strani ustreza številčni oznaki pesmi, kar spet pomeni izvrstne grafično numerične možnosti ureditve zbirke. Nujnost nakupa je s tem utemeljena, čeprav reklama ne pove, ali je tisoč pesmi na tisoč straneh zapelo tisoč pesnikov. Ker pa v reklamah ni navedeno število pesnikov, nas obide v tisočinki sekunde tesnoba, kaj pa če je v tej napovedni pomanjkljivosti zakrinkan kak estetsko vsebinski problem? Potolažiti pa se nam je z upanjem, da je število pesnikov odstranil tiskarski škrat ali pa so na število pozabili v reklamnem oddelku založbe. Vendar pa bi bilo dlakocpestvo, če vztrajamo pri vprašanju

o številu pesnikov. Če ni pomembno, kdo je je sestavil in uredil veliko antologijo slovenske poezije — videti je, da reklamni šefi poznajo izrek Nomina sunt odiosa; če ni potrebno omeniti iz katerih estetskih, idejnih in literarno zgodovinskih pobud in

kriterijev je nastala antologija, potem seveda tudi ni prav nič pomembno, koliko pesnikov sodeluje v antologiji. Neodpusten pa je le en sam greh sestavljalcev reklame: niso nam povedali, ali tehta Živi Orfej tisoč miligramov ali ne?

B. Š.